

Poznań, 3 sierpnia 2016 r.

dr hab. Barbara Łuczak
Wydział Neofilologii
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
w Poznaniu

**Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Rozalii Kośmider-Sasor
pt. *La imatge del cavaller en la novel·la "Tirant lo Blanc" de Joanot Martorell*
napisanej pod kierunkiem dr hab. Anny Sawickiej prof. UJ**

W swej rozprawie doktorskiej Pani mgr Rozalia Kośmider-Sasor analizuje obraz rycerza w jednym z najważniejszych katalońskojęzycznych dzieł literackich – XV-wiecznym *Tirancie Białym* pióra walenckiego pisarza Joanota Martorella. Umieściwszy omawiany utwór w szerokim kontekście historycznym, społecznym i kulturowym, Autorka zastanawia się, do jakiego stopnia wykreowany w nim wizerunek rycerza podąża za tradycją, na ile zaś jest oryginalny, a dokonane ustalenia pozwalają jej odnaleźć relacje, jakie wiążą dzieło z epoką, w której powstało. Przeprowadzona analiza ujawnia złożoność tego zbudowanego na kształt palimpsestu obrazu. Przejierają przezeń legendy dotyczące powstania stanu rycerskiego, rzuca się w oczy oczywisty, choć niejednorodny w swym charakterze chrześcijański wymiar postaci rycerza odnajdujący swój wyraz w pojęciu *miles Christi*, w rycerskich rytuałach czy wreszcie w ścisłym powiązaniu z projektem krucjat. Z drugiej strony, ten wywiedziony z tradycji paradygmat walczącego za wiarę krzyżowca łączy się tu w zaskakujący sposób z modelem światowca zanurzonego w doczesności i nieobojętnego na jej uroki, ambitnego i przedsiębiorczego, żądnego sławy, władzy i zaszczytów. W napisanym w epoce upadku Cesarstwa Bizantyńskiego tekście kościelne zalecenia dotyczące chrześcijańskich i rycerskich powinności walczą o lepsze z dumą i niezawisłością rycerskiego stanu, a teoretyczne założenia i promowane ideały powiązane z nadzieją zorganizowania nowej krucjaty i nieco nostalgicznym projektem odrodzenia rycerstwa nie do końca pozwalają się wpręgnąć w praktykę prawdziwego życia. W odczytaniu Pani mgr Kośmider-Sasor ten właśnie brak ideologicznej spójności w obrazie rycerza i rycerstwa jest cechą charakterystyczną tekstu Martorella i wpisuje go wyraźnie w XV-wieczną europejską rzeczywistość.

